

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC MÔN TIẾNG ANH Ở CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC THÀNH PHỐ THUẬN AN, TỈNH BÌNH DƯƠNG: THỰC TRẠNG VÀ BIỆN PHÁP

Nguyễn Thị Hoài
Hệ thống giáo dục Olypia

Tóm tắt: Học tiếng Anh trong giai đoạn tiểu học đóng vai trò rất quan trọng bởi những ảnh hưởng lớn đến khả năng tư duy sau này của trẻ. Những khó khăn không chỉ xuất phát từ việc chuyển đổi ngôn ngữ mà còn từ sự phát triển tâm lý của trẻ. Môn Tiếng Anh không chỉ giúp học sinh hình thành và phát triển năng lực giao tiếp bằng Tiếng Anh mà còn góp phần hình thành và phát triển các năng lực chung. Bài viết đề cập đến các thực trạng và biện pháp về hoạt động dạy học và quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở trường tiểu học theo chương trình giáo dục phổ thông 2018. Trên cơ sở kết quả nghiên cứu lý luận, chúng tôi đưa ra một số biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương nhằm nâng cao chất lượng dạy học môn Tiếng Anh hiện nay.

Từ khóa: Quản lý, dạy học, môn Tiếng Anh, trường tiểu học, thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương

MANAGEMENT OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING IN PRIMARY SCHOOLS IN THUAN AN CITY, BINH DUONG PROVINCE: CURRENT SITUATION AND SOLUTIONS

Nguyen Thi Hoai
Olypia Education System

Abstract: Learning English at the primary school plays a very important role because of its great influence on children's thinking ability later. Difficulties come not only from language conversion but also from children's psychological development. English not only helps students form and develop their English communication skills but also contributes to the formation and development of general skills. The article discusses the current situation and measures for teaching and managing English teaching activities in primary schools according to the 2018 general education program. Based on the results of theoretical research, we propose some measures to manage English teaching activities in primary schools in Thuan An city, Binh Duong province to improve the quality of English teaching today.

Keywords: Management, teaching, English subject, primary school, Thuan An city, Binh Duong province

Nhận bài: 05/04/2025

Phản biện: 15/05/2025

Duyệt đăng: 19/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trước những yêu cầu đổi mới của nền KT-XH của đất nước trong bối cảnh hội nhập toàn cầu hóa, ngoại ngữ nói chung và tiếng Anh nói riêng là một công cụ, phương tiện đắc lực và hữu hiệu trong quá trình hội nhập và phát triển. Một trong những nhiệm vụ trọng tâm và giải pháp nhằm phát triển giáo dục vững chắc và mạnh mẽ hơn trong thời gian tới đó là đổi mới việc quản lý tổ chức hoạt động dạy học ngoại ngữ để cung cấp cho thế hệ trẻ một phương tiện giao tiếp, học tập và làm việc hữu hiệu trong môi trường đa ngôn ngữ của xu thế hội nhập kinh tế quốc tế, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước.

Luật Giáo dục năm 2019 đã quy định: “Ngoại ngữ quy định trong chương trình giáo dục là ngôn ngữ được sử dụng phổ biến trong giao dịch quốc tế. Việc tổ chức dạy ngoại ngữ trong cơ sở giáo dục phải bảo đảm để người học được học liên tục, hiệu quả”. Nhận thức rõ về vấn đề này, Đảng và Nhà nước ta rất quan tâm đến việc giáo dục toàn diện và đặc biệt là nâng cao chất lượng đào tạo, nâng cao trình độ ngoại ngữ cho thế hệ trẻ.

Môn Tiếng Anh trong Chương trình giáo dục phổ thông (GDPT) 2018 đã đặt ra những yêu cầu mới cho việc dạy và học, các điều kiện bảo đảm cho dạy và học cũng như việc quản lý hoạt động dạy học môn học đối với các nhà trường tiểu học (Điều lệ trường tiểu học). Nội dung bài viết tập trung vào thực trạng và biện pháp về quản lý hoạt động dạy học (HDDH) môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương nhằm góp phần nâng cao chất lượng môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số vấn đề lý luận

Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017–2025 đặt mục tiêu đổi mới toàn diện hoạt động dạy và học ngoại ngữ, tiếp tục triển khai chương trình mới ở tất cả các cấp nhằm nâng cao năng lực sử dụng ngoại ngữ phục vụ học tập và làm việc (Thủ tướng Chính phủ, 2017). Bộ GD-ĐT đã có hướng dẫn cụ thể cho cấp tiểu học theo Công văn số 3818/BGDĐT-GDTH.

Theo Lý Phương Khánh và Phạm Phương Tâm (2023), hoạt động dạy học (HDDH) môn tiếng Anh ở tiểu học là quá trình GV thực hiện chương trình dạy học theo định hướng của Bộ GD-ĐT, tổ chức để HS chủ động tiếp nhận và trải nghiệm kiến thức, đáp ứng chuẩn đầu ra. HDDH bao gồm các thành tố: mục tiêu, nội dung chương trình, đội ngũ GV, HS, điều kiện dạy học và hoạt động kiểm tra, đánh giá.

Hoạt động này nhằm giúp học sinh hình thành kiến thức và kỹ năng ngôn ngữ cơ bản, đồng thời phù hợp với mục tiêu chung của giáo dục tiểu học.

Về quản lý dạy học, Nguyễn Quốc Chí và Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2010) nhấn mạnh vai trò của người quản lý trong việc tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra hoạt động dạy học nhằm đạt hiệu quả. Hà Thị Đức (2005) coi quá trình dạy học là một hệ thống gồm nhiều thành tố như mục tiêu, nội dung, phương pháp, vai trò của GV và HS.

Từ đó, quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh ở tiểu học được hiểu là những tác động có mục đích của hiệu trưởng nhằm điều hành hiệu quả hoạt động giảng dạy của GV và hoạt động học tập của HS, đảm bảo đạt mục tiêu hình thành kỹ năng nghe, nói, đọc, viết và thái độ tích cực với môn học. Việc quản lý này thể hiện qua bốn chức năng: lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra đánh giá (Sở GD-ĐT Bình Dương, 2022). Bài viết tiếp cận việc quản lý dựa trên các thành tố của quá trình giáo dục, bao gồm cả chương trình, phương pháp, hình thức tổ chức và điều kiện cơ sở vật chất phục vụ dạy học tiếng Anh.

2.2. Thực trạng công tác quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương

2.2.1. Khái quát chung về khảo sát

Tác giả sử dụng các phương pháp nghiên cứu

như phương pháp nghiên cứu lý luận; thực tiễn gồm (quan sát, điều tra, phỏng vấn, chuyên gia); phương pháp thống kê toán học.

Kết quả được nghiên cứu khảo sát định tính và định lượng từ 71 khách thể (22 CBQL và 49 GV) ở 10 các trường tiểu học ở TP. Thuận An (Trường Tiểu học Lương Thế Vinh, phường An Thạnh; Trường Tiểu học Bình Thuận, Trường Tiểu học Thuận Giao, phường Thuận Giao; Trường Tiểu học Bình Chuẩn, phường Bình Chuẩn; Trường Tiểu học An Phú, phường An Phú; Trường Tiểu học Bình Hoà, phường Bình Hoà; Trường Tiểu học Lái Thiêu, Trường Tiểu học Phan Chu Trinh, Trường Tiểu học Phú Long, phường Lái Thiêu; Trường Tiểu học Hồ Văn Mên, phường An Thạnh). Hình thức khảo sát: phát phiếu trực tiếp.

Sử dụng phần mềm SPSS 25.0 nhằm thống kê, phân tích và xử lý các số liệu định tính, định lượng thu thập được từ phiếu khảo sát trong quá trình nghiên cứu của đề tài. Đối với các câu hỏi có 4 mức độ lựa chọn: Mỗi câu có 04 mức độ lựa chọn với điểm thấp nhất là 1, cao nhất là 4, chia làm 4 mức theo khoảng. Giá trị khoảng cách = $(\text{Maximum} - \text{Minimum}) / n = (4-1)/4 = 0.75$ thang đo khoảng theo giá trị điểm trung bình (ĐTB) được quy ước như sau: - Mức 1: Từ 3.26 đến 4.0 (Rất quan trọng/ Tốt); - Mức 2: Từ 2.51 đến 3.25 (Quan trọng/ Khá); - Mức 3: Từ 1.76 đến 2.50 (Ít quan trọng/ Trung bình); - Mức 4: Từ 1.00 đến 1.75 (Không quan trọng/ Yếu). Thời gian khảo sát: từ 15/03/2025 đến 25/03/2025.

2.2.2. Kết quả khảo sát

2.2.1.1. Nâng cao nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về tầm quan trọng của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương

Bảng 1. Đánh giá về mức độ nhận thức của CBQL, GV về tầm quan trọng của hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học

TT	Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ (%)
1	Không quan trọng	1	1,4
2	Ít quan trọng	3	4,2
3	Quan trọng	49	69,0
4	Rất quan trọng	18	25,4
Tổng cộng		71	100,0

Về mức độ quan trọng: Kết quả thống kê bảng 1 cho thấy cả 2 đối tượng CBQL, GV đạt 25,4% rất quan trọng và đạt 69,0% mức quan trọng, số lượng CBQL và GV cho rằng cho rằng Không quan trọng và Ít quan trọng nằm ở mức thấp

(5,6%) theo thang đo đã xác lập. Điều này có nghĩa, các CBQL, GV hiện nay đang dành sự quan tâm rất đặc biệt đối với hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương.

2.3.2. Quản lý việc thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Tiếng Anh ở trường tiểu học

Bảng 2. Đánh giá của CBQL, GV về quản lý việc thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Tiếng Anh

TT	Nội dung	Mức độ		
		ĐTB	ĐLC	TB
1	Phổ biến cho GV các văn bản hướng dẫn về thực hiện chương trình, nội dung môn Tiếng Anh	2,67	0,50	5
2	Chỉ đạo cho tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch dạy học môn Tiếng Anh.	2,79	0,73	2
3	Chỉ đạo và quán triệt các GV thực hiện đầy đủ yêu cầu của chương trình	2,82	0,50	1
4	Chỉ đạo tổ chuyên môn tổ chức trao đổi về các chủ đề, nội dung môn Tiếng Anh	2,73	0,87	4
5	Thường xuyên theo dõi việc thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Tiếng Anh	2,54	0,51	6
6	Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Tiếng Anh của GV qua giáo án, dự giờ thăm lớp, qua sổ báo giảng ...	2,76	0,43	3
ĐTB Chung		2,72	0,61	

Qua số liệu Bảng 2 cho thấy, đội ngũ CBQL và GV cho rằng việc quản lý việc thực hiện chương trình, nội dung dạy học môn Tiếng Anh đạt mức Trung bình – Khá (2,72/4) và đang có nhiều phần đầu để đạt mức khá (các điểm đánh giá đều > 2,5). Trong 6 biến quan sát điều có ĐLC nhỏ hơn 1 chứng tỏ các ý kiến trả lời khá tập trung, có độ phân tán ít. Trong đó việc chỉ đạo và quán triệt các GV thực hiện đầy đủ yêu cầu của chương trình được đánh giá thực hiện ở mức cao nhất, gần ngưỡng khá (2,82/4). Các công tác còn lại bao gồm phổ biến cho GV các văn bản hướng dẫn về thực hiện chương trình, nội dung môn Tiếng Anh đều được đồng loạt triển khai thực hiện.

2.2.3. Quản lý việc thực hiện phương pháp, hình thức tổ chức dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học

Đánh giá của CBQL, GV về quản lý việc thực hiện phương pháp, hình thức dạy học môn Tiếng Anh cho thấy thực trạng quản lý việc thực hiện phương pháp, hình thức dạy học môn Tiếng Anh được đánh giá ở mức Trung bình – Khá (2,61/4) với 6 nội dung có ĐTB từ 2,36 đến 2,76. Việc khuyến khích GVTA nghiên cứu, tìm tòi các phương pháp dạy học môn Tiếng Anh theo hướng phát triển năng lực HS và hướng dẫn GVTA sử dụng phần mềm và ứng CNTT vào HĐDH môn Tiếng Anh được đánh giá chưa thực hiện tốt bằng các công tác còn lại (điểm đánh giá < 2,5).

Để nâng cao hơn nữa công tác quản lý công tác việc thực hiện phương pháp, hình thức dạy

học môn Tiếng Anh của GV, đòi hỏi người CBQL phải biết kích thích tính tự giác, sáng tạo, ham học hỏi của GVTA dưới sự kiểm tra định kỳ hoặc đột xuất của CBQL. Vấn đề quản lý nội dung, chương trình môn Tiếng Anh là công việc thường xuyên của CBQL nhằm khắc phục bệnh kinh nghiệm, chủ quan của GV.

2.2.4. Quản lý về kiểm tra, đánh giá hoạt động dạy học môn Tiếng Anh

Đánh giá của CBQL, GVTA về công tác quản lý kiểm tra, đánh giá HĐDH môn Tiếng Anh cho thấy, việc quản lý về hoạt động kiểm tra, đánh giá HĐDH môn Tiếng Anh của GV đạt mức Trung bình – Khá với ĐTB là 2,64/4). Trong 6 biến quan sát điều có ĐLC nhỏ hơn 1 chứng tỏ các ý kiến trả lời khá tập trung, có độ phân tán ít. Với số liệu trên cho thấy, công tác quản lý việc GVTA kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS được các trường tiểu học quan tâm thực hiện nhưng chưa thực sự thường xuyên và kết quả đạt được cũng chưa cao. Mức độ thực hiện quản lý các công việc trong nội dung này chưa đồng đều. Do đó, để nâng cao hiệu quả quản lý HĐDH môn Tiếng Anh trong nhà trường thì quản lý công tác kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS là điều đặc biệt quan tâm. Việc phối hợp với HS để cải thiện phương pháp kiểm tra đánh giá cũng cần được tăng cường để tăng tính chủ động của HS và cải tiến hiệu quả triển khai của GVTA.

2.3.5. Quản lý cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ cho dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học

Sử dụng thiết bị dạy học không chỉ là phương tiện của việc dạy mà còn là phương tiện của việc học. Phương tiện, thiết bị dạy học không chỉ minh họa mà còn là nguồn tri thức. Chúng tôi tiến hành khảo sát và có kết quả như sau: đội ngũ CBQL và GVTA cho rằng công tác quản lý cơ sở vật chất, thiết bị phục vụ cho dạy học môn Tiếng Anh đạt mức Trung bình – Khá, tiệm cận với mức Khá (2,87/4). Trong 6 biến quan sát điều có DLC nhỏ hơn 1 chứng tỏ các ý kiến trả lời khá tập trung, có độ phân tán ít. Các công tác đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất, thiết bị dạy học cho việc tổ chức HDDH môn Tiếng Anh; kiểm tra, nâng cấp, sửa chữa cơ sở vật chất, thiết bị dạy học phục vụ cho môn Tiếng Anh và khuyến khích GVTA nghiên cứu tự làm các trang thiết bị, ứng dụng CNTT vào trong HDDH môn Tiếng Anh được đánh giá thực hiện ở mức độ Khá, thể hiện được những nỗ lực đầu tư đáng kể của các trường tiểu học. Thực tế, thiếu điều kiện cơ sở vật chất, thiết bị là điều kiện gia tăng mức độ hứng thú của người dạy và người học, nhất là việc ứng dụng công nghệ thông tin trong ngành giáo dục hiện nay đang được quan tâm rất nhiều. Điều này càng đặc biệt quan trọng hơn với HDDH môn Tiếng Anh do tính chất đặc thù của nó. Thực trạng này là một bài toán khó ở nhiều trường tiểu học trên địa bàn nghiên cứu hiện nay, tuy nhiên đã có được những thành tựu đáng kể.

2.3. Đề xuất biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương

Một là, tuyên truyền nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý (CBQL), giáo viên tiếng Anh (GVTA), học sinh (HS) và cha mẹ HS về tầm quan trọng của hoạt động dạy học (HDDH) môn Tiếng Anh. Biện pháp này nhằm giúp các đối tượng liên quan hiểu rõ vai trò, trách nhiệm của mình trong việc thực hiện chương trình GDPT 2018, từ đó thống nhất tư tưởng và hành động, sẵn sàng tiếp cận, áp dụng các phương pháp dạy học mới, hiện đại và hiệu quả hơn.

Hai là, chỉ đạo đổi mới nội dung dạy học môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực học sinh. Đây là bước chuyển từ dạy học theo nội

dung sang phát triển phẩm chất, năng lực, là đổi mới cốt lõi của chương trình GDPT 2018. GVTA và CBQL phải chủ động, linh hoạt và sáng tạo trong việc tổ chức HDDH, phát triển các kỹ năng cần thiết để vận hành quá trình dạy học hiệu quả.

Ba là, tổ chức đổi mới phương pháp và hình thức dạy học môn Tiếng Anh nhằm phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh. GVTA cần nắm vững và vận dụng linh hoạt, chọn lọc các phương pháp, hình thức dạy học phù hợp để phát triển năng lực tự học, tư duy độc lập cho HS, từ đó nâng cao chất lượng tiếp thu và kết quả học tập.

Bốn là, tổ chức đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ GVTA và CBQL. Biện pháp này nhằm phát triển các năng lực cốt lõi như: đánh giá trình độ HS, phân tích chương trình và nội dung, thiết kế bài giảng, tổ chức HDDH trong và ngoài lớp, giải quyết vấn đề, hướng dẫn HS tự học... Các năng lực này có mối liên hệ chặt chẽ, hỗ trợ lẫn nhau trong HDDH môn Tiếng Anh theo định hướng phát triển năng lực HS.

Năm là, đổi mới hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập môn Tiếng Anh để phù hợp với chương trình GDPT 2018. Quản lý công tác kiểm tra, đánh giá có vai trò quan trọng trong điều chỉnh quá trình dạy học, tạo động lực cho cả GVTA và HS, đồng thời giúp nhà trường nắm bắt trình độ thực tế để kịp thời có biện pháp nâng cao chất lượng dạy và học môn Tiếng Anh.

III. KẾT LUẬN

Từ kết quả nghiên cứu thực tiễn, tác giả đã đề xuất 5 biện pháp quản lý HDDH môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương. Các biện pháp trên có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, có tác dụng bổ sung cho nhau trong việc đẩy mạnh nâng cao chất lượng dạy học; kết quả khảo nghiệm đã xác nhận tính cần thiết và khả thi của các biện pháp đề xuất. Nếu thực hiện các biện pháp trên một cách có hệ thống, đồng bộ chắc chắn sẽ tạo ra sự chuyển biến tích cực trong quản lý HDDH môn Tiếng Anh ở các trường tiểu học thành phố Thuận An, tỉnh Bình Dương, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục của các trường tiểu học trong bối cảnh hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ GD&ĐT (2014). *Thông tư 01/2014/TT-BGDĐT ngày 24/01/2014 của Bộ GD&ĐT về việc ban hành Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam*, Hà Nội.
- Bộ GD-ĐT (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT)*.
- Bộ GD-ĐT (2020). *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 4/9/2020 ban hành Điều lệ trường tiểu học*.
- Bộ GD-ĐT (2023). *Công văn số 3818/BGDĐT-GDTH, ngày 31/7/2023 về việc hướng dẫn tổ chức dạy học các môn Ngoại ngữ 1 cấp tiểu học*.
- Lê Quang Dũng (2019). *Dạy tiếng Anh ở bậc tiểu học – Thách thức và giải pháp*. Tạp chí Khoa học và Công nghệ, 84(08), 29-132.
- Lý Phương Khánh - Phạm Phương Tâm (2023). *Quản lý hoạt động dạy học tiếng Anh ở trường tiểu học theo tiếp cận phát triển năng lực*. Tạp chí Giáo dục, 23(số đặc biệt 8), 230-235.
- Nguyễn Quốc Chí, Nguyễn Thị Mỹ Lộc (2010). *Đại cương khoa học quản lý*. NXB Đại Học Quốc gia Hà Nội.